

Het Vlaams belang van België

door Hilde Kieboom

Publicatiedatum : 2007-10-19 in “De Morgen”

Ons land, met zijn complexe instellingen en evenwichten, is een voorbeeld voor Europa en de wereld

België of Vlaanderen? Nooit eerder woedde de discussie zo hevig. Nooit eerder was de hypothese van een onafhankelijk Vlaanderen zo plausibel. Die gedachte gaat gepaard met een onrustwekkende verharding in het debat. Tot voor kort kon je een 'goede Vlaming' én 'een goede Belg' zijn. Dat lijkt hoe langer hoe meer onmogelijk. Almaar meer of-of, en niet én-én, om even in de clichés van deze tijd te spreken. Maar is iedere verdediger van het Belgische samenlevingsverband een slechte Vlaming? Of omgekeerd: is de voorstander van Vlaamse onafhankelijkheid automatisch diegene die het het beste voorheeft met Vlaanderen?

Ik twijfel daaraan. Het valt me op dat het sterkste argument voor Vlaamse onafhankelijkheid economisch is. De Warandegroep focust vooral daarop. Ik wil aannemen dat de Vlaamse economie nog performanter zal zijn in een context van onafhankelijkheid. Maar we zijn nu al een van de welvarendste regio's van Europa. Rijk zijn om nog rijker te worden, is dat niet wat mager als toekomstproject? Omgekeerd focussen veel verdedigers van België op het sociale aspect, zeg maar het behoud van een nationale sociale zekerheid. Ook hier lijkt de argumentatie mij niet onjuist, maar wel wat pover.

Zou de zin van een samenleving alleen nog uit het genereren of het verdelen van geld bestaan? Zijn we zo plat materialistisch geworden? Ik ben geen economist, maar ik meen dat de sociaaleconomische toekomst van onze gewesten op termijn niet zozeer afhangt van de uitkomst van onze communautaire discussies, maar des te meer van de vraag of het Europese model kan overleven in de storm van de globalisering. Zouden we niet beter daar onze energie in stoppen? Wat een onafhankelijk Vlaanderen op korte termijn sociaaleconomisch misschien wint, verliest het veel sneller op politiek en cultureel gebied. Het wordt tijd om ook die rekening voor ogen te houden.

We verliezen aan invloed in Europa. België heeft met zijn 10,2 miljoen inwoners 12 stemmen in de Europese Raad, evenveel als Hongarije, Griekenland, en Portugal. Een onafhankelijk Vlaanderen zou ook de helft minder wegen. Vlaanderen leeft al drie decennia lang de eerste minister. Vraag hen eens of ze in de Europese Raad liever zes dan tien miljoen mensen zouden vertegenwoordigen. Een onafhankelijk Vlaanderen verliest invloed in Brussel. Wie het Belgisch compromis opblaast, blaast onvermijdelijk ook het compromis over Brussel op. Als daar de gewone democratische regels gelden, worden de Vlamingen getaxeerd op de tien procent die ze hoogstens vertegenwoordigen. Met andere woorden: Brussel gaat verloren voor Vlaanderen. Hetzelfde geldt wellicht voor die randgemeenten waar de Franstaligen in de meerderheid zijn. Ook al verkeren sommige Vlaams-nationalisten nog in de waan dat de Brusselaars te 'kopen' of te 'charmeren' vallen.

Opvallend is echter dat hoe langer hoe meer nationalistes lijken te kiezen voor onafhankelijkheid zonder Brussel. Ze denken alvast luidop aan zo'n klein Vlaanderen met als hoofdstad... Mechelen.

Er staat nog meer op het spel. Al te gemakkelijk wordt ervan uitgegaan dat in geval van splitsing Brussel zonder meer Europese hoofdstad blijft. Ik heb niet de gave in de toekomst te kijken, maar mij lijkt dat allesbehalve zeker. Zeker als Wallonië-Brussel met Frankrijk wil samengaan. Een Europese hoofdstad in Frankrijk zal niet te verkopen zijn. Bovendien zullen er veel andere landen klaarstaan om de Europese instellingen te herbergen, nu het zwaartepunt van de Unie oostwaarts is opgeschoven. Als Brussel niet langer de Europese hoofdstad is, verliezen we allemaal, Vlamingen, Brusselaars en Walen.

Ook cultureel verliezen we. Door België op te geven verliezen we een deel van onze identiteit. Vlamingen mogen dan een Germaanse taal spreken en drager zijn van die etnische kenmerken, onze cultuur is sterk Latijns gekleurd. Dat merk je al zodra je de Moerdijk oversteeft. Zelfs wie van zijn geloof is afgevallen, is rooms en geen calvinist. In onze eetcultuur zijn we Bourgondiërs, geen Angelsaksen. Vooral als hij zijn belastingaangifte invult, wordt de Vlaming Latijnser dan hij ooit voor mogelijk hield. Niet voor niets noemde Fernand Braudel in zijn standaardwerk *La Méditerranée* Antwerpen de noordelijkste stad van het Middellandse Zeegebied. Een Vlaming die zijn Latijnse wortels afsnijdt, vervreemdt zich van zichzelf. Overal in Europa discussiëren volkeren vandaag over hun identiteit. Voor mij is identiteit geen vies begrip. Om je in de wereld te bewegen moet je weten wie je bent. Om een toekomst te hebben moet je wortelen in een traditie, een verleden. Maar ik ben blij dat het Belgisch kader ruimte schept voor een meervoudige identiteit. Daarom geeft dit land minder aanleiding tot claustrofobie dan een onafhankelijk Vlaanderen dat zou doen. België is een meerwaarde omdat het ruimte laat voor verschillen. Dit land is geboren uit het samengaan van liberalen en liberaal-katholieken, en is daarom van meet af aan geen etnisch begrip. Daarom houden onze minderheden zo aan het Belgische samenlevingsverband. Als Vlaming word je geboren, Belg kun je worden.

Ons land, met zijn complexe instellingen en evenwichten, is een voorbeeld voor Europa en de wereld. In de globaliserende wereld moeten we allemaal meer met elkaar leren samenleven. In zoveel landen zijn er regio's die ervan dromen zich af te splitsen. Zou dat in Congo of Nigeria, in India of China met even weinig bloedvergieten gepaard gaan? Als we enige morele stem willen behouden in de wereld, kan België beter een voorbeeld blijven van vreedzaam samenleven dan van vreedzaam splitsen.

Opteren voor een rijk, maar klein Vlaanderen, met Mechelen als hoofdstad, is kiezen voor de provincie. Het houdt een terugtrekking in uit de geschiedenis. Maar Europeanen zijn geroepen om een rol te spelen in de wereld, niet om zich terug te trekken op een eiland. Het is trouwens een illusie te geloven dat zo'n eiland zonder engagement gelukkig kan blijven. Voor zo'n zelfgenoegzaam project bedank ik alvast. Brussel, en bijgevolg België, is onze poort naar Europa en de wereld. Het is Vlaams belang dat zo te houden.